МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ СТУДІЙ

УКРАЇНСЬКИЙ МОДЕРНІЗМ ЗІ СТОЛІТНЬОЇ ВІДСТАНІ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск X, спеціальний

Рівне
2001

ББК 83
Л 43
8

У збірнику вміщені статті учасників Всеукраїнської наукової конференції «Український модернізм зі столітньої відстані», що відбулася 26-27 квітня 2001 року в Рівненському гуманітарному університеті. Теми поданих публікацій стосуються актуальних завдань дослідження української літератури кінця XIX - XX століть. Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, студентами, вчителями-словесниками.

Збірник затверджений ВАК України як наукове видання,
в якому можуть публікуватися результати кандидатських
і докторських дисертацій із філологічних наук

Рекомендовано до друку Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету

Редакційна колегія:

доктор філологічних наук, професор ДАВИДЮК В.Ф.
(Волинський державний університет ім. Лесі Українки)

доктор філологічних наук, професор ДЕНИСЮК І.О.
(Львівський національний університет ім. Івана Франка)

доктор філологічних наук, професор ҐОЛОМБ Л.Г.
(Ужгородський національний університет)

доктор філологічних наук, професор МЕЙЗЕРСЬКА Т.С.
(Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова)

доктор філологічних наук, професор ПОЛІЩУК Я.О.
(Рівненський державний гуманітарний університет, *головний редактор*)

доктор філологічних наук, професор ТУРГАН О. Д.
(Запорізький державний університет)

доктор філологічних наук, професор ХРОПКО П.П.
(Національний педагогічний університет ім. М.П.Драгоманова, м.Київ)

доктор філологічних наук, професор ШУЛЬЖУК К.Ф.
(Рівненський державний гуманітарний університет)

Наукові редактори:
кандидат філологічних наук, доцент ТХОРУК Р.Л.
кандидат філологічних наук, доцент ЗАХАРЧУК І.В.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний

Любов ПОЛІЩУК

РЕЦЕПЦІЯ ТВОРЧОСТІ НАДІЇ КИБАЛЬЧИЧ

До проблеми гетерогенності української літератури кінця XIX - початку XX століття

Літературна творчість української письменниці межі XIX та XX століть Надії Кибальчич становить собою цікавий епізод історії української літератури. Активна кореспондентка «Літературно-наукового вісника» періоду 1897-1908 років, а також ряду інших українських часописів тієї доби («Будуччина», «Рада»,«Руслан», «Молода Україна»), авторка окремо виданих збірок поезії та художньої прози, Кибальчич, проте, залишилася у затінку літературно-критичних оцінок свого часу [1]. Рецепція її творчості була більш ніж скромною, і в цьому, як видно, зіграли роль не лише особливо драматичні та трагічні обставини особистої долі письменниці, а й стан ідейно-естетичної боротьби, коли в літературі протиставлялися народницький напрям та модерні естетичні шукання.

Коли задаємося питанням, чому творчість талановитої письменниці пройшла повз увагу читачів і критиків, то усвідомлюємо: відповісти на нього конкретно навряд чи можна, оскільки ситуація Кибальчич певною мірою характерна для всієї тогочасної української літератури, зокрема для письменників молодої ґенерації чи, тим більше, для авторок-жінок, яким так нелегко було увійти у затиснуту рабськими комплексами літературу поневоленої нації і поневоленого духу [2]. Через те частковий випадок так чи інакше виведе на загальні тенденції, без урахування яких його неможливо пояснити.

Ситуація української літератури на переломі віків, справді, багато в чому особлива. У літературу вступає нове покоління, яке вголос заявляє про свої модерні естетичні орієнтації. Тим часом провідні голоси критики ґрунтуються на засадах народницької ідеології (Іван Франко, Сергій Єфремов, Павло Грабовський, Олександр та Михайло Грушевські тощо). Виникає певний конфлікт несприйняття та нерозуміння, який вибудовує до певної міри штучний бар'єр у стосунках літераторів різних ідейно-естетичних орієнтацій. Слід зауважити, що не тільки діячі тієї доби категорично розділяли свої симпатії та антипатії, не зводячи їх до прийнятного компромісу. Так само і в сучасному літературознавстві, де конфлікт народництва та модернізму сприймається дещо спрощено, в чорно-білому, так би мовити, зображенні. Про це слушно пише Роман Гром'як, вказуючи на гетерогенний характер українського літературного процесу XX століття. На думку дослідника, по-

трібно відмовитися від спрощених схем в оцінці естетичних напрямів, течій, стилів тощо: «Вражає *розмаїття* не тільки тем, проблем, мотивів у творах, а й художніх систем у цілому, їх компонентів, індивідуальних стилів, які також *еволюціонують* протягом творчого життя митців. …Йдеться про те, щоб … поступово наближатися до повноти живого процесу і тих іманентних закономірностей, які діють у ньому» (курсив автора – **Л.П.**) [3, 44-45].

У цій статті випадає поглянути на творчість Надії Кибальчич саме крізь призму літературно-критичної рецепції. Оскільки нашим завданням є не просто проаналізувати відгуки на твори письменниці, а й спробувати їх діаґностувати в контексті дуже важливої для цього періоду ідейно-естетичної боротьби, ставимо тут акцент на проблемі народності та модерності. Адже в полеміці щодо шляхів розвитку нашого національного письменства найчастіше вдавалися до протиставлення саме цих кардинально важливих понять: з одного боку, народності як вірності традиції, а також суспільному обов'язку літературної творчості; з іншого, модерності – вимозі бути на рівні вимог сучасного життя та сучасного європейського мистецтва, творити образи в руслі модерної естетики, започаткованої французькими символістами та розвиненої в Україні із приходом молодого літературного покоління «модерністів» – Миколи Вороного, поетів «Молодої Музи», Ольги Кобилянської, Гната Хоткевича та інших.

Дилема народності/модерності так чи інакше стосувалася кожного українського письменника цієї пори. Характерно, що вона незмінно проходила у літературних полеміках: Іван Франко і Микола Вороний, Остап Луцький, Гнат Хоткевич, Сергій Єфремов і Леся Українка, Олександр Грушевський і Микола Євшан – ці та інші учасники літературних полемік неодмінно використовували у своїх виступах арґументи на користь народності чи модерності, намагаючись переконати читача в істинності своїх позицій відстоювання народницької ідеології в літературі чи прагнення до «чистого мистецтва» та втілення свідомості модерного індивіда. Не можна ізолювати від цього процесу творчість Надії Кибальчич. Навпаки, у річищі проблеми народності/модерності, як нам здається, можна побачити чи угадати причини применшування та замовчування літературних успіхів письменниці. В усякому разі, це буде той об'єктивний фактор, який, при ускладнюючих особистісно-суб'єктивних обставинах життя й побуту Кибальчич, зіграв вирішальну роль в установленні певної рецептивної моделі її творчості.

Якщо оцінити прозу та поезію Надії Кибальчич як характерне явище свого часу, певний зріз (хай найелементарніший, але все ж таки показник, рівень) нашої літератури періоду межі XIX та XX віків, то тоді абстраґуємося від конкретних, часто випадкових та невивірених, оцінок, зате наблизимося до загальних закономірностей рецепції літератури, які найчастіше, між іншим, і скеровують історію літератури в той чи інший бік, визначають її концептуальну парадигму. Такий принцип був свого часу проголошений Гансом Робертом Яуссом. На його думку, літературний твір становить собою

відповідь на питання, пов'язане з певним «горизонтом сподівань». Таким чином, інтерпретація повинна зосереджуватися «не на досвіді поодинокого читача, а на історії рецепції твору та його відношень до естетичних норм, що змінюються, і сукупності очікувань, завдяки чому твір є читаним у різні епохи»[4]. Із цього погляду рецепція творів Надії Кибальчич може вивести нас на цікаві спостереження про «горизонт сподівань» українського реципієнта (маємо на увазі тут зокрема літературних критиків) доби кінця XIX та початку XX ст., яку сьогодні вже офіційно називають періодом раннього українського модернізму.

Як обсяг, так і характер творчості Надії Кибальчич не дозволяє називати її початківцем у літературі чи третьорядно-епізодичним автором. Проте становище письменниці, відгуки на її твори постійно змушували її ставити для себе питання про міру таланту, відповідність письменницької праці суспільним запитам і т.под. Справа у тому, що критика майже не вдостоювала увагою твори Кибальчич, але якщо й говорила про них, то побіжно, скоромовкою Жоден із критиків докладно не проаналізував твори цієї авторки. Переважно її ім'я фіґурувало у, як тепер кажуть, «обоймах», тобто у списках авторів певного літературного покоління, груп за творчими схильностями чи темами творів. Лише зрідка про Кибальчич говорили окремо, як про творчу індивідуальність, хоча саме такого погляду потребувало написане нею, адже це, у переважній більшості, твори, позначені рисами неповторно-індивідуального характеру, щодо яких загальниковий аналіз тем, мотивів, образів є просто неприйнятний і, зрозуміла річ, непродуктивний, далекий від суті предмету.

Стан внутрішньої ідентифікації себе як письменника, працівника інтелектуально-патріотичної ниви у Надії Кибальчич переходить кілька фаз розвитку. Спочатку це непевність себе, свого художнього обдарування, його вартості. Пізніше, завдяки підтримці чільних діячів українського письменства Івана Франка та Лесі Українки Кибальчич усе ж відкидає сумніви щодо неважливості своєї літературної праці. Проте життєві обставини зовсім не сприяють її творчості, й вона вдається до літератури епізодично, принагідно. Глибше цей процес самоусвідомлення Надії Кибальчич під впливом критики (як дружньої, так і неприхильної) можна простежити за її власними листами і творами, а також листами, критичними відгуками та рецензіями того часу.

Один із перших, хто підтримав Надію Кибальчич ще як початкуючу авторку, - це Іван Франко. Будучи на межі століть одним із редакторів «Літературно-наукового вісника», він прихильно поставився до оповідань та віршів Кибальчич-молодшої. У фондах відділу рукописів Інституту літератури ім. Т.Шевченка НАН України зберігаються численні твори Кибальчич, котрі подавалися до друку в ЛНВ та надсилалися безпосередньо Франкові, який робив у них редакторську правку. Письменниця була активним автором «Літературно-наукового вісника» протягом десяти літ. Дебютувала вона прозовими етюдами ще наприкінця XIX століття [5]. Проте з переходом редакції часопису до Києва та зміною редакторського складу, коли Франко

через хворобу мусив залишити редакторську працю, а посаду головного редактора обійняв Михайло Грушевський, ставлення до її творчості різко змінилося, і тоді письменниця була змушена відмовитися від співпраці з «Вісником» та шукати нагоди публікуватися в інших українських періодичних виданнях того часу.

До речі, із цим прикрим фактом пов'язане одне непорозуміння, сліди якого виявляються у листуванні Франка та Кибальчич. Шановному галицькому метрові не сподобалося, що письменниця запропонувала свої твори до публікації у журналі «Будучність», оскільки ані його видавці, ані ідейний напрям не викликали в нього довіри. І за цей необачний крок він дорікав Надії Кибальчич, котра, своєю чергою, виправдовувалася. Виявляється, вона, особисто не знаючи редактора часопису, поклалася на запевнення редакції, що це буде видання для молоді й матиме «поступовий» характер. Саме ці обставини привабили Кибальчич, яка, як уже знаємо, саме тоді була позбавлена можливості друкуватися на сторінках «Літературно-наукового вісника» й гостро це переживала. Доречно зауважити, що тогочасний український письменник узагалі мав дуже обмежений вибір у виданнях, де міг би публікувати свої твори; якщо ж додати ще той факт, що ці видання переважно мали свою ідейно-партійну та кланово-особистісну орієнтацію, то проблема вибору взагалі ставилася під сумнів. Що там казати про Кибальчич, якщо навіть Іван Франко гостро відчував у цей час дефіцит видань, де можна було б публікувати українські твори!

Що ж до співпраці з «Будучністю», то тут оприявнюється прикметна деталь. Часопис задекларував себе як молодіжний та передовий, і ця характеристика привернула увагу Надії Кибальчич. Ось як вона писала про це у листі до Франка: «Тоді я послала їм вірші й оповідання (що ще не друковані), вважаючи, що нового видання старші не повинні цуратися, а навпаки, хто як може підтримати, щоб воно не перевернулося на декадентське й непотрібне для життя. Українських часописів так мало, що треба ними користуватись і помагати їм вибиватись на добру дорогу» [6, 78]. У наведених вище словах бачимо позицію, відмінну від Франкової; тут відчувається полеміка з авторитетним Каменярем. Кибальчич пропонує більш делікатно й вибачливо ставитися до особистостей, аби тільки це йшло на благо української справи. Її особливий погляд у цій справі спричинений не тільки тим, що вона належала до молодшого літературного покоління й не сприймала Франкового радикалізму. Є тут ще одна важлива причина: Надія Кибальчич наголошувала, що це її точка зору «здалеку», тобто з вимушеної еміграції, в якій тоді надовго перебувала. Справді, можна погодитися, що із-за кордону українські проблеми виглядали дещо по-іншому, а, значить, до голосу Кибальчич, до її ідейно-естетичної позиції варто було прислухатися уважніше. Правда, це «здалеку» можна зрозуміти також по-іншому: як відстань між літературними поколіннями та їх переконаннями. Кибальчич дбає про сучасну літературу, потрібну молоді, корисну для її духовного виховання.

У головному питанні, яке ставила Надія Кибальчич до своїх респондентів-письменників – наскільки вартісною є її літературна творчість – Франко, безперечно, підтримав письменницю. Він намагався розвіяти безпідставні сумніви, вселити віру, заохочував до літературної діяльності. Знаючи скрутні умови життя та побуту письменниці, Іван Франко обнадіював її та підтримував у праці на літературній ниві. Варто зацитувати уривок його листа від 9 березня 1909 року. «Щодо Вас самих, то прийміть запевнення, що глибоко співчуваю Вашому важкому життю, але рівночасно прошу Вас, коли тільки обставини позволяють Вам займатися літературною працею, не занедбувати її, хоч би прийшлося готові твори якийсь час держати в авторській теці. З того, що бачу тепер в Галичині і на Україні, черпаю певність, що наша літературна продукція повинна піти сильно вгору і що незабаром можна буде зорганізувати і у Львові, і в Києві центри поважної і солідної літературної продукції. А в такім разі думаю, що й Ваші літературні твори, друковані і недруковані, знайдуть собі ширший хід…» [6,79]. Тон і зміст Франкового послання цілком переконує нас у щирості його ставлення до Надії Кибальчич, творчість якої він по-своєму цінував, а головне – визнавав потрібною й корисною для тогочасної української літератури.

Літературну діяльність Надії Кибальчич привітала також Леся Українка. Збереглося сім листів Лесі Українки до Кибальчич, зміст яких підтверджує товариське ставлення авторки «Лісової пісні» до колеги по перу [7]. Лесині листи були написані протягом 1908-1911 років, коли дружня підтримка була дуже актуальною для Кибальчич – як із погляду літературного (оскільки письменниця не мала де друкуватися, переживала матеріальну скруту та моральний дискомфорт), так і особистісно-побутового, адже обом доводилося ладнати справи, пов’язані із лікуванням, в Італії та інших європейських країнах.

Про важливість особистого спілкування з Лесею Українкою для Надії Кибальчич нам уже доводилось говорити [8]. Тут же зупинимося лише на аспекті поцінування літературної творчості Кибальчич. Леся Українка була, як відомо, дуже тактовною, але водночас і принциповою в літературних

оцінках. Те саме з відгуками про твори Надії Кибальчич. Так, із приводу «Ескізів» Леся Українка зауважує в листі від 7 травня 1910 року: «Взагалі Ви даремно так песимістично ставитесь до Ваших творів: вони всі інтересні, а се головне, що ж до виробленості, то се «набута річ»…» [7, 310-311]. Важливо також, що в листах дві письменниці спілкувалися на рівних, а Леся Українка обговорювала зі своєю «товаришкою» як проблеми особистого побуту, так і проблеми інтелектуальної праці, особливостей української культурної ситуації, невдоволення літературною критикою тощо. Словом, це була дуже суттєва підтримка, яка великою мірою впливала на подальшу творчість, була творчим стимулом.

У взаєминах з Франком та Лесею Українкою Кибальчич отримувала підтримку своїх творчих намірів, могла розраховувати на щирі поради, співчуття, розуміння. Справедливо писав Михайло Яценко, що обидва визначні письменники «дають нам ключ до розуміння творчості Н.Кибальчич, якій досі відводиться якась неповна сторінка в загальних оглядах літературного процесу того періоду» [6, 75]. Про інших тогочасних критиків цього не можна сказати. У кращому випадку вони безкритично ставили ім'я письменниці в ряд інших відомих літераторів пори Молодої України; у гіршому – приписували їй незрілість та примітивність. М.Яценко зауважує: «Тогочасна літературна критика і літературознавство…, характеризуючи творчість Н.Кибальчич, писали про вузькість світогляду письменниці, про невиразність і сірість її поетики. Вказуючи, що у своїй творчості Н.Кибальчич торкалася здебільшого запитів та переживань сучасника-інтеліґента, С.Єфремов зазначав, що душу цього героя письменниця «розпинає на хресті самоаналізу й рефлексів» [6, 75].

На жаль, твори Надії Кибальчич не були належно оцінені не тільки її сучасниками. Так само не привернули вони увагу дослідників української літератури в наступні періоди. В академічному виданні «Історії української літератури» про письменницю, як правило, згадується лише у переліках імен [9, 555–558 та ін.]. Лише один раз у цьому виданні подано окрему характеристику – в огляді поезії кінця XIX та початку XX ст. [9, 577]. Але художня проза Кибальчич навіть такої згадки не удостоєна, хоча вона, очевидно, і різноманітніша, й вартісніша, ніж поезія.

Гадаємо, забуття літературної постаті Надії Кибальчич зайвий раз підверджує певні спрощенські стереотипи нашого літературознавства. Повертаємося тут до думки Р.Гром'яка про гетерогенність (багатоплановість, суперечливість, далектику) літературного процесу та місця в ньому окремого письменнка. Естетичні орієнтири Надії Кибальчич сформувалися у руслі народницької школи, проте вони не були незмінними. Широка самоосвіта та розвиток таланту вели письменницю до зближення з ідеалами та стильовими засадами модернізму, зокрема імпресіонізму та неоромантизму. Шкода, що ця еволюція таланту, його складність та суперечливість пройшли повз увагу критики. Адже ті, хто виступав із критичними відгуками на творчість

Надії Кибальчич, звичайно знаходили однозначну сталу оцінку для них, не враховували складності й багатогранності творчої особистості художника. Звичайно, це зашкодило не тільки для повноцінного творчого розвитку самої письменниці. Подібні «збитки» поширюються, за великим рахунком, на історію всієї нашої літератури XX століття взагалі, в якій досі існує чимало «білих» плям.

Джерела та примітки:

1. Нам уже доводилося писати, що літературна постать Надії Кибальчич не була належно оцінена у свій час, тим більше забутою виявилась її творчість по смерті письменниці. Див: Поліщук Л. Творчість Надії Кибальчич у контексті української літератури кінця XIX – початку XX ст. // Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство. – Вип. VIII. - Рівне: РДГУ, 2000. - С. 163-164.
2. На цьому акцентує Ніла Зборовська, зображуючи драматизм жіночого дискурсу в українській культурі. Див.: Зборовська Ніла. Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків. – Львів: Літопис, 1999. – С.12-19.
3. Гром'як Роман. Ще раз про гетерогенність українського літературного процесу XX століття: проблеми опису та інтерпретації // Українознавчі студії (Івано-Франківськ). – 2000. - № 2. - С.44-47.
4. Цит за: Culler Jonatan. Teoria literatrry. – Warszawa: Proszynski i S-ka, 1998. - S.142.
5. Див., зокрема, твори Надії Кибальчич: «Місячне сяєво», «Весною», «На полюванні», «Десь грають» та ін. // Літературно-науковий вісник. – 1899. – T.V. - Кн.2. – С.181-184; 1900. – Т.Х. - Кн. V.- С.134-156.
6. Цит. за: Яценко М. З листування І.Франка та Н.Кибальчич // Радянське літературознавство. – 1969. - № 6. – С. 75-79.
7. Публікацію цих листів див. за вид.: Українка Леся. Зібрання творів: У 12 т. – Т. 12. – К.: Наукова думка, 1979. – СС. 229-230, 248-249, 259-260, 278-281, 288-292, 310-312, 342-343.
8. Докладніше тема їх особистих взаємин висвітлена у статті. : Поліщук Л. «Мила товаришка» великої Лесі // Українська мова та література. – 2001. – Ч. 6. – С. 9-10.
9. Історія української літератури: У 2 т. – Т. 1. - К.: Наукова думка, 1987. – 632 с. [У надзаг.: Академія наук УРСР, Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка].

Ігор РАСЮК

ТИП «ДИЗГАРМОНІЙНОЇ» ОСОБИСТОСТІ

у драмі Володимира Винниченка «Дизгармонія»

На межі XIX - XX століть українська література відчувала гостру потребу естетичних переорієнтацій, до якої призвели, з одного боку, відроджувальні національні процеси, а з іншого, - тісніші контакти з Європою.

Філософські ідеї Заходу, зокрема, А.Шопенгауера, Ф.Ніцше, А.Берґсона, О.Шленґлера, проникаючи в Україну, впливали на вітчизняних вчених - М.Максимовича, П.Юркевича, О.Потебню, О.Козлова, В.Зеньковського, - і цим самим «на зіткненні поширеної «філософії серця» та лише пізнаваної «філософії життя» переакцентовували опозиції «природа - культура - цивіл-

З М І С Т

Розділ 1 ТЕОРЕТИчНі ЗАСАДИ МОДЕРНіЗМУ 3
Григорій ШТОНЬ ФОЛЬКЛОР І МОДЕРН. СУМІСНІСТЬ ХУДОЖНІХ КОДІВ 4
Галина SSСТРУБЕЦЬКА МОДЕРНіЗМ. АВАНгАРДИЗМ. ЕКСПРЕСіОНіЗМ. КОРЕЛцІЙНИЙ АСПЕКТ 9
Катерина СЕРАЖИМ ТЕКСТ І ДИСКУРС МОДЕРНІЗМУ 19
Петро БІЛОУС КОЛАЖ У ДАВНІЙ ТА МОДЕРНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПРОЗІ 23
Сергій БАБИЧ ДІАЛЕКТИКА «ПОРОЖНЬОГО МІСЦЯ»: РЕЦЕПЦІЯ КУЛЬТУРНОЇ ДАВНИНИ В УКРАЇНСЬКОМУ МОДЕРНІЗМІ 33
Ванда ЧАЙКОВСЬКА ЯВИЩЕ МИСТЕЦЬКОГО СИНТЕЗУ ЯК ВИЯВ МОДЕРНІСТСЬКОГО ДИСКУРСУ 47
Алла МАТчУК ПіДТЕКСТ У ЛіТЕРАТУРі ХХ СТОЛіТТц 51

Розділ 2 ТВОРчіСТЬ ЛЕСі УКРАЇНКИ і МОДЕРНіЗМ 57
Ярослав ПОЛІЩУК НЕСПІВМІРНІСТЬ СВІТІВ: ПРОБЛЕМА чОЛОВічОГО і ЖіНОчОГО У ДРАМАТИчНіЙ ПОЕМі ЛЕСі УКРАЇНКИ «ОДЕРЖИМА» 58
Ірина ЗАХАРчУК ПРОЕКЦІЇ ТА ФУНКЦІЇ АПОКРИФУ В ДРАМАХ ЛЕСі УКРАЇНКИ 69
Рая ТХОРУК ДО ПИТАННц іНТЕРТЕКСТУ «ОДЕРЖИМОЇ» ЛЕСі УКРАЇНКИ 77
Микола СУЛцТИЦЬКИЙ ОСОБЛИВОСТі ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННц ЛЕСі УКРАЇНКИ-ДРАМАТУРГА (НА МАТЕРіАЛі ДРАМИ «БЛАКИТНА ТРОцНДА») 90
Наталія МАЛЮТіНА ФіЛОСОФіц чАСУ В ЕКЗИСТЕНЦІЙНОМУ ПРОСТОРі ДРАМАТИчНОГО ДіАЛОГУ ЛЕСі УКРАЇНКИ «ТРИ ХВИЛИНИ» 97
Алла ДИБА ОСОБИСТіСНИЙ і ТВОРчИЙ ФЕНОМЕН ЛЕСі УКРАЇНКИ. ОКРЕМі СКЛАДОВі, ПРОБЛЕМИ, ДОМіНАНТИ ПРОцВЛЕНЬ 103
Віра ХМЕЛЬ МОРФОЛОГіц «ОСіННЬОї КАЗКИ» ЛЕСі УКРАЇНКИ 116
Анатолій ШЕВчУК АНГЛОМОВНІ ПЕРЕКЛАДИ ПОЕЗІЙ ЛЕСІ УКРАЇНКИ КРІЗЬ ПРИЗМУ МОДЕРНІСТСЬКОЇ ПРАКТИКИ 122

Розділ 3 ТЕКСТИ І КОНТЕКСТИ 129
Наталя ШУМИЛО МОДЕРНіЗМ і ПРОБЛЕМА НАЦіОНАЛЬНОї іМАНЕНТНОСТі УКРАЇНСЬКА ПРОЗА КіНЦц ХІХ – ПОчАТКУ ХХ СТ. 130

Леся ОМЕЛЬчУК МИСТЕЦЬКА ФіЛОСОФіц ЄВГЕНА
МАЛАНЮКА АНТИМОДЕРНіЗМ ТА НОВА МОДЕРНіСТЬ..... 139
Оксана КОНОНЕНКО ТВОРЧІСТЬ ВАСИЛЯ ПАЧОВСЬКОГО
І СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СИМВОЛІЗМУ 144
Наталія МУШИРОВСЬКА НАЦіОНАЛЬНА іСТОРіц
цК ОСНОВА ТВОРчИХ ПОШУКіВ ВАСИЛц ПАчОВСЬКОГО
У МіСТИчНОМУ ЕПОСі «ЗОЛОТі ВОРОТА» 151
Наталія БУРКАЛЕЦЬ ГРИГОРІЙ КОСИНКА і КНУТ ГАМСУН: іНТЕРТЕКСТУАЛЬНіСТЬ В
РАМКАХ
ЛіТЕРАТУРНОї ТРАДИЦІЇ 165
Василь БУРЧЕНЯ РОМАНІСТИКА РОМАНА ІВАНИЧУКА:
ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МИНУЛОГО..... 171

Розділ 4 ПИТАННSS ПОЕТИКИ 175
Лідія ҐОЛОМБ МІСТИЧНІ ВИМІРИ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ
У ЗБІРЦІ ПОЕЗІЙ ФЕДОРА ПОТУШНЯКА
«ТЕРЕЗИ ВІЧНОСТІ» 176
Тетяна САцПіНА ХРОНОТОП ДОРОГИ В КОНТЕКСТІ
ІМПРЕСІОНІСТИЧНОЇ ПОЕТИКИ
МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО 182
Богдан КИР'цНчУК НОВЕЛА МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
«СОН»: ГЕРМЕНЕВТИЧНИЙ АСПЕКТ 190
Валентина БАРчАН ОСОБЛИВОСТі ПОЕТИКИ ЗБіРКИ
«СКИТСЬКі ВОҐНі» ТОДОСц ОСЬМАчКИ 198
Оксана БОцРчУК «НЕОКЛАСИчНА» ПРОЗА ВІКТОРА ДОМОНТОВИчА цК РіЗНОВИД МОДЕРНіЗ
205
Ганна ШВЕЦЬ ПОНцТТц МОДЕРНіЗМУ В ЕСЕЇСТИЦі
ВАСИЛц БАРКИ..... 214

Розділ 5 ЛІТЕРАТУРНІ ПОСТАТІ 221
Любов ПОЛІЩУК РЕЦЕПЦІЯ ТВОРЧОСТІ НАДІЇ КИБАЛЬЧИЧ:
ДО ПРОБЛЕМИ ГЕТЕРОГЕННОСТі УКРАЇНСЬКОї ЛіТЕРАТУРИ
КіНЦц XIX - ПОчАТКУ XXСТ. 222
Ігор РАСЮКТИП «ДИЗГАРМОНІЙНОЇ» ОСОБИСТОСТІ У ДРАМІ ВОЛОДИМИРА ВИННИчЕНКА
«ДИЗГАРМОНІц» 228
Анфіса ГОРБАНЬ МОДЕРНіЗМ цК ПРАВО
НА СУБ'єКТИВНіСТЬ: НА МАТЕРіАЛі МАЛОї ПРОЗИ ВОЛОДИМИРА ВИННИчЕНКА 2
Мирослава КРУПКА НЕОРОМАНТИчНИЙ ДИСКУРС
У ХУДОЖНЬОМУ ОСВОєННі ОЛЬГИ КОБИЛцНСЬКОї..... 245
Лариса ЖИЖчЕНКО ОЛЬГА КОБИЛцНСЬКА ТА її ФЕМіНіЗМ 251

ПРО АВТОРіВ ..□ 260

Наукове видання

УКРАЇНСЬКИЙ МОДЕРНІЗМ ЗІ СТОЛІТНЬОЇ ВІДСТАНІ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Збірник наукових праць
Рівненського державного
гуманітарного університету.
Вип. X, спеціальний. - Рівне: РДГУ, 2001. - 268с.

Упорядкування та наукове редаґування:

Ярослав ПОЛІЩУК
Рая ТХОРУК
Ірина ЗАХАРЧУК

Верстка: Олег ЗЕНЬ

**Друкується за ухвалою Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету**

У збірнику вміщені статті учасників Всеукраїнської наукової конференції «Український модернізм зі столітньої відстані». що відбулася 26-27 квітня 2001 року в Рівненському гуманітарному університеті. Теми поданих публікацій стосуються актуальних завдань дослідження української літератури кінця XIX - XX століть. Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, студентами, вчителями-словесниками.

УКРАЇНСЬКИЙ МОДЕРНІЗМ ЗІ СТОЛІТНЬОЇ ВІДСТАНІ. Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство. Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. Вип.X. спеціальний. - Рівне: РДГУ, 2001. - 268с.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет. Каб. 404 (Кафедра української літератури)

Віддруковано в інформаційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету:
33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31.